

KURJER

POLSKI

WARSZAWA

Wtorek dnia 1 Czerwca r. 1830.

Prenumerata miesięczna zlp. 2 gr. 20.

Kwar. zlp. 8. Nr pojedynczy gr. 5.

Wszystko dla wszystkich.

Wiadomości Krajowe

Dnia onegdajszego raczył N. Pan dawać u siebie obiad dla członków izby senatorskiej, poselskiej, ministrów i wiele znakomitych osób.

Bytność N.N. Państwa w stolicy, obecność licznego obywatelstwa i pogoda, wszystko to przyłożyło się dnia wczorajszego do dodania świetności zgromadzeniu wczorajszemu na Bielanach. Około godziny 5tej ruszyło w jednym czasie z miasta tyle powozów, iż przez długi czas nim w szereg weszły, napełnione nimi były wszystkie ulice przyległe głównej drodze, prowadzącej do Bielan. N.N. Państwo zaszczytili obecnością swoją, to miejsce, w którym zwykle corocznie zgromadza się w poniedziałek Zielonych Świąt kilkadziesiąt tysięcy ludzi, tak w Warszawie jak i z pobliskich wiosek, przed południem dla nabożeństwa, po południu dla rozrywki. N. Pan raczył przybyć konno w towarzystwie swoich najjaśniejszych braci, N. Pani w przepysznej karecie dworskiej w towarzystwie xiężny Łowickiej i J. K. M. następcy tronu pruskiego. Naliczono karet, powozów, i drószek, tak na resorach, jak bryczkowych które przez rogatki z Warszawy do Bielan przejechały, 3412, a mianowicie karet 102, koczów 1371, drószek 585, bryczek 1354. Konnych znajdowało się 349. Najpiękniejsze suknie damskie były z gaży gładkiej Irys, tiulów i mnszkie linów klarownych z plissami i falbanami, szelkami aż do kolan, które zakończyły girlandami.

dy haftowane. Kapelusze damskie z takich samych materji ozdobione mnóstwem kwiatów i coraz większych kokard, miały powiększej części rondo obszyte blondynami, nie tak jednak szerokiemi, iżby zakrywały wdzięki twarzy. Gdy przed samym wieczorem dęszczyk zaczął grozić, ukazały się płaszcze, których brzegi na wzór krakowskich ubiorów sznurkami obszyte były; między innemi odznaczał się płaszcz ponsowy w wązkie czarne pasy, obszyte takimiż sznurkami. Dodawały wesołości i życia muzyki wojskowe, hustawki, karuzele, a w mnóstwie namiotów późno w noc oddawała się wesołości pięsz publiczność.

W oby Izbach wybrano Członków do Komisji Sejmowych; w Izbie Senatorskiej wybrani: 1) *Do Komisji skarbowej* Xiężę Radziwiłł Wojewoda, Kochanowski i Wodziński Kasztelanowie. 2) *Do Komisji praw cywilnych i kryminalnych*: Dembowski, Hr. Michał Potocki i Rembieliński Kasztelanowie. 3) *Do Komisji praw organicznych i administracyjnych*. Xiężę Czartoryski Wojewoda, Hr. Bniński i Gliszczyński Kasztelanowie. — W Izbie Poselskiej: *Do Komisji skarbowej*. Władysław Hr. Ostrowski, Stanisław Barzykowski, Stanisław Hr. Jezierski, Roman Hr. Sołtyk, Alojzy Biernacki. *Na zastępców*. Kantorbery Tymowski, Józef Swirski, Teofil Morawski, Klemens Witkowski. *Do Komisji praw cywil. i kryminalnych*. Gustaw Hr. Małachowski, Franciszek Wołowski, Jan Postużyński, Konstanty Swidziński, Andrzej Wal-

chnowski. *Na zastępców.* Antoni Rembowski, Stanisław Kaczkowski, Felix Gumowski. *Do Komisjsji praw organicznych i administrac.* Joachim Lelewel, Xawery Czarnocki, Józef Małachowski, Kantorbery Tymowski, Jan Nep. Gliszczyński. *Na zastępców.* Franciszek Chomentowski, Klemens Witkowski, Ignacy Dembowski.

Dalszy ciąg obrazu działań rządowych, odczytanego na pierwszej sessji sejmowej:

S P R A W I E D L I W O Ś Ć.

Przyspieszenie porządnego wymiaru sprawiedliwości w rozmaitych Sądach, było nieodstępnym celem starań i troskliwości Komisjsji Rządowej, o ile granice jój attrybucji tego dozwalały. W ciągu upłynionych lat, aż do r. 1829, Spraw 13,493 ugodzono w Sądach Pokoju. Trybunały Cywilne i Handlowe wydały wogóle 82,340 Wyroków. Sąd Appellacyjny odsądził 9,336 Spraw. Sąd Najwyższej Instancji w 1,046ciu Sporach ostatecznie wyrokował, a 846 rekursów odrzucił. Postanowieniem Królewskiem z d. 6 lipca 1826 r. dodany został temu Sądowi drugi Wydział, dla prędszego działań jego wykonywania. Sądy Policyjne 101,321 a Sądy Policji poprawczej 70,031 Spraw odsądziły. Sądy Kryminalne ogłosiły 14,142, a Sąd Appellacyjny, w następstwie Kassacyjnego wydał w Sprawach Policyjnych, poprawczych i Kryminalnych, 2,873 Wyroków.

Trudno zataić iż, liczba przestępstw, chociaż stosunkowo mniejsza jeszcze niż w innych Krajach Europy, wzmogła się jednak u nas w ostatnich latach. Główniejsze do tego przyczyny dają się spostrzegać w pomnożeniu ludności, w niedostateczności oświaty elementarnej i nieuchronném pomnożeniu spraw defraudacyjnych. Dla dzielniejszego zaradzenia złemu, Wydział Sądowniczy wymagałby pomnożenia środków, a przeto i powiększenia funduszków.

Spraw karności przeciwko Urzędnikom w obowiązkach swoich wykraczającym, lub Władzy nadużywającym, wytoczono 267. Z dwudziestu dziewięciu prośb o ulaskawienie samemu Kró-

lowi przedstawionych, 24 uzyskały złagodzenie kary. Rad familijnych odbyło się 8319.

Urządzenie hypotek w całym Królestwie ukończone jest stósownie do prawa, i służyło za podstawę dla rozwinięcia Towarzystwa kredytu publicznego, przez Sejm ostatni ustanowionego, a którego działania, już skutecznie się przyłożyły do zmniejszenia liczby sporów cywilnych. W skutek przedstawionych środków od Komisjsji Rządowej Sprawiedliwości i zatwierdzonych przez Namiestnika Królewskiego, większa część spraw konkursowych i likwidacyjnych, które się ciągnęły od czasu Rządów Austrjackiego i Pruskiego, jest odsądzona: pozostało z nich tylko 18 do załatwienia.

Kassy depozytowe przy Trybunałach Cywilnych w ciągu ostatnich lat aż do 1829 roku, wydały właścicielom w miarę ich wywodnienia, około 19 milionów złotych, tak w gotowiznie, jak w wartościach ją zastępujących. Zupelne rozrządzenie tych depozytów, zawisło od ostatecznego wykonania Konwencji zawartych z Dworami Austrjackim i Pruskim.

Z 4486 mass depozytowych, dla różnych przyczyn zaległych, 3983 na mocy postanowienia Namiestnika Królewskiego, wydanych zostało stronom, lub przeniesionych do Skarbu publicznego. Pozostało ich jeszcze 503 do zasądzenia.

Dawne archiwa Królestwa Polskiego, zawierające dokumenta oraz akta dotyczące się prywatnych własności i pochodzenia rodzin krajowych, wymagały bacznosci Rządowej. W wykonaniu dekretu Królewskiego, w tej mierze wydanego, Kommissja Rządowa Sprawiedliwości poleciła zebranie tych archiwów dotąd rozrzuconych po miasteczkach, i przeniesienie ich w miejsca dogodne. Województwa Krakowskie, Lubelskie i Płockie już używają korzyści tego rozporządzenia; inne zaś Województwa następnie z niego udział mieć będą. Na mocy Postanowienia Najjaśniejszego Pana Rady Wojewódzkie mają sobie polecone wybory Kandydatów na Sędziów Pokoju. Tém zarządzeniem,

sprawiedliwość pojednawcza opatrzona jest w dostojnych Urzędników wypełniających swe czynności z zadowoleniem współobywateli.

Niedostatek zgodności między różnemi xięgami praw, które nas obowiązują, rozwinięcie szczegółów Ustawą Konstytucyjną przepisane, położenie nasze polityczne, potrzeby miejscowe, istnienie pewnych instytucji, wszystkie te powody razem zebrane i inne, których wyłożenie byłoby nieużyteczne albo niewczesne, zdały się wymagać rozmaitych zmian w naszych Kodexach. Deputacja prawodawcza złożona z Członków wybranych z obydwóch Izb Sejmowych i z Rady Stanu zajmuje się tą nader ważną pracą.

Projekt do pierwszej xięgi Kodexu Cywilnego na posiedzeniu Sejmowem 1825 roku, w prawo zamieniony został. Druga xięga tegoż Kodexu jest ukończona. Nie będzie jednak przedłożona Izbowi, na terazniejszym ich zgromadzeniu; dano ją albowiem do rozważenia sądom i znawcom prawnym Królestwa, dla zebrania wprzód uwag ich, nad tak stanowczym dziełem, i użycia onych, podczas roztrząsania tej xięgi w ogólnem Zgromadzeniu Rady Stanu.

Wydział Prawa Uniwersytecie Warszawskim ukształcił już znaczną liczbę biegłych Kandydatów którzy teoretycznie usposobieni, a w kilkoletniej bezpłatnej aplikacji nabywszy praktycznych wiadomości, przedstawiają szacowny zakład urzędników, do najniższych nawet posad sądownictwa.

W skutek decyzji Królewskiej, Kommissja Rządowa Sprawiedliwości, nabyła w Warszawie pałac dla stałego w nim biór swaich pomieszczenia. Obszerny gmach wystawiony w Kaliszu zajęty jest przez Władze Sądownicze tegoż województwa. Inna budowla wzniesiona w Kielcach, zawiera akta hypoteczne i notarialne Województwa Krakowskiego.

Fundusze roczne przeznaczone na Wydział Sprawiedliwości, wynosily około 2,500,000 zł., z których co rok pozostały oszczędzenia. Rachunkowość żadnych nie ma zaległości.

(Dalszy ciąg nastąpi.)

Polski Taniec Józefa Nowakowskiego skomponowany na bal dany dnia 27 maja dla Najjaśniejszych Cesarsko-Królewskich Mości przez JW. Hr. Sobolewskiego Prezydującego w Radzie Administracyjnój, także grany w dniu rozpoczęcia sejmku w Teatrze Narodowym ułożony na Pianoforte wyszedł w składzie muzyki Klurowskiego cena zł. 1 gr. 15.

Polskie obligacje udziałowe stały w Hamburgu dnia 25 maja po 126 $\frac{2}{3}$ do 126 $\frac{1}{2}$.
Dziś zrana ciepła stopni 9. — Wczoraj w połud 15.
TEATR NARODOWY. Dziś: JP. Sontag śpiewać będzie drugi Koncert.

Wiadomości Zagraniczne.

Z Londynu odebrano w Paryżu wiadomość, że xiążę Lopold postanowił już przyjąć tron grecki.

Generał Bourmont otrzymał upoważnienie do posuwania na wyższe stopnie i nagradzania wojskowych, należących do wyprawy algierskiej. Dzienniki liberalne utrzymują, że udzielenie takiej władzy jest niekonstytucyjne. Z wyprawą, której część podług ostatnich doniesień d. 18 maja żagle rozpuściła, popływie także administracja zdrowia; rząd wnoszą, że Francuzi mają zamiar zaprowadzać osady przy brzegach afrykańskich. Rozdano wojsku wyprawy kołdry wełniane po jednej na trzech; każdy żołnierz pokryty ma kaszkiet białym płótnem, jako ochroną przeciw zbytelnym upałom. W regulaminie zdrowia powiedziano, aby każdy żołnierz wyprawy dwa razy na dzień twarz umywał, nigdy się nie kąpał w południe, unikał moonych trunków, nie pił samój wody, ale z winem, lub wódką, nie jadł owoców nawet dojrziałych. Mięso solone kazano moczyc przez parę godzin przed gotowaniem etc. Trzech malarzów zatrudnia się wystawieniem odbicia wyprawy od brzegów. Mówią, że w Alicante połączy się z wyprawą francuzką oddział wojska hiszpańskiego. Do Algieru mieli przybyć w ostatnich dniach kwietnia poseł wicekróla egipskiego z urzędnikiem angielskim, ajent Sułta-

na i z nim kilku Europejczyków. Wszyscy usiłują skłonić Deja do pojednania się z Francją. Ze strony Anglii zapewniono Deja, że w razie gdyby koniecznie wojna miała nastąpić, usiłować będzie rząd angielski, ażeby warunki pokoju nie były zbyt uciążliwe dla Algieru. Przyniesienie to osmieliło Deja, i już dał się z tém słyszyć, że nie tylko nie chce wchodzić w żadne układy z Francją, ale nawet żałuje, że nie uwięził konsula francuzkiego. Duńskiemu i hiszpańskiemu konsulom kazał niezwłocznie odalić się z Algieru.

Kilku posłów zagranicznych przy dworze hiszpańskim ma wyjechać z Madrytu, gdyż słychać, iż niektóre mocarstwa chcą zmniejszyć koszta na ich utrzymywanie.

Potrzebna jest GUBERNANTKA, któraby oprócz języka Francuzkiego i Niemieckiego na Fortepianie grać mogła, na prowincji do jednej tylko panienki w Województwo Lubelskie w bliskości Puław; takowa więc osoba mająca chęć przyjąć wspomniany obowiązek, raczy adres swój nadesłać do Biura Informacyjnego na Krak. Przed. pod Ner 377, albo też na Tłomackie do Hotelu Wileńskiego pod Numer stacji 7.

Osoba posiadająca etatowy urząd, będąca w stanie złożyć nawet kaucję, gdyby tego potrzeba wymagała, życzy sobie przyjąć obowiązek RZĄDCY DOMU tu w Warszawie; dalsza wiadomość w kanczarskim Kurjera Polskiego.

W Handlu Rossyjskim przy ulicy Krakow. Przedmieście obok XX. Bernardynów pod Dzwonnica Nro 367, znajdują się do wyprzedania w jak najwyborniejszych gatunkach i po najumiarkowańszej cenie, różne WINA, to jest. Reńskie z Roku 1825, Markiebruner i Hocheimer Butelka po złp. 4. Lieb fraumilch But. złp. 3 gr. 15. Asmansheiser Reńskie czerwone But. po zł. 4. Meinischer Ausbruch But. zł. 4; tudzież Masłarz, Węgierskie z r. 1823 Butelka po zł. 5.

LAZIENKI kąpielne przy ulicy Rybaki pod Nrem 2560, w miesiącu zeszłym pogorzale, na nowo odrestaurowane i w dniu 27 b. m. otworzone zostały. Podpisany zawiadamiając o tem Przświetną Publiczność, ma zaszczyt donieść, iż staraniem jego najuśliszniejszym będzie przez zaprowadzone oświadczenie, rychłą usługę, wodę czystą z samego nurtu rzeki

Wisły prowadzoną, zjednać sobie laskawe Jój względy i uczęszczanie. — Warszawa, dnia 28 maja 1830.

H. Kozłowski.

Podpisany przybywszy do tutejszej stolicy ze zbiorem oryginalnych olejnych OBRAZÓW, sławniejszych mistrzów, uzyskawszy na to od zwierzchności pozwolenie, przedsięwziął takowe przez publiczną licytację wyprzedać, która się ma rozpocząć w dniu 3 Czerwca r. b. w mieszkaniu właściciela w hotelu wileńskim pod Nr. 28 stacji, na którą to licytację ma honor Szanownych znawców i amatorów najuprzejmiej zapraszać. — Brunner.

Wskutek doniesienia Pana Gabryela Bergson w Kurjerze Warszawskim Nrze 140, mam zaszczyt uwiadomić szanowną publiczność, iż oddałem się z jego kantoru za poprzedniemi z mej strony wypowiedzeniem, a to jedynie z przyczyny, że dana mu przed rokiem Agencja przez Towarzystwo Londyńskiej Alliance, która ja dyrygowałem, przez to samo Towarzystwo odwołana została; inne oprócz tego stosunki skłoniły mnie bym dłużej u niego nie zostawał. Przypomnę mam zaszczyt uwiadomić przświetną publiczność, iż stosownie do upoważnienia wielu zagranicznych Towarzystw Assekuracyjnych, sam przyjąłem obowiązek ułatwić zabezpieczenia wszelkich ruchomości i inwentarzy od ognia z dogodniejszemi jak dotąd kondycjami; mieszkam przy ulicy Danielowiczowskiej pod Nrem 617 w pałacu JW. szambellana Nowakowskiego. — NB. Upraszam też, aby wszelkie listy i efekta do mnie adressowane, nikomu pod żadnym pozorem tylko w mojej stacji oddanemi były. — Adolf Gradenwitz.

TRYKI MERYNOS oryginalne, przychowku Sułtawskiego, do folwarku Wierzb, położonego przy gościńcu bitym od Warszawy do Królikarni prowadzonym, świeżo przybyłe, sprzedawane będą za cenę umiarkowaną, do własności każdej sztuki w szczególności, skrupulatnie przez Sortiera Zechendorf, do Wdztwa Kaliskiego wysłanego zastosowaną. Wny Mitton dziedzie Wierzby tamże zamieszkujący, raczył się uprzejmie podjąć tej sprzedaży. — Dnia 24 Czerwca nastąpi strzyż, niesprzedanych tryków.

Potrzebny PIWOWAR dobry do miasteczka na prowincji, któren zgłosić się może do hotelu Gerlach pod Ner 414, albo też do Biura Informacyjnego na Krak. Przed. pod Ner 377, o czém dalszą wiadomość powziąć może.

Przybyło z Obwodu Białostockiego sześć wierzchowych KONI różnej maści, już ujeżdżonych i wyangielizowanych; ktoby sobie życzył którego z nich nabyć, niech się uda na Nalewki pod Ner 2248 do stajni w podwórzu.